"راهپیمایی بازگشت فرصت ها و تهدید ها "

"راهپیمایی بازگشت فرصت ها و تهدید ها "

حسین رویوران([1]) – محمدشاهدی([2])

چکیده :

بیش از 70 سال است که مقاومت مردم فلسطین ادامه دارد. اما تاکتیک، ابزار و ابتکار مبارزه در هر دوره ای متفاوت بوده است. در سال 1965 مبارزه این مردم تحت تاثیر مکاتب چپگرا در چارچوب سازمانهای مسلحانه نمایان شد و در انتفاضه اول در سال 1987سنگ مهم ترین ابزار جهت مقابله با رژیم تا دندان مسلح صهیونیستی بود و در انتفاضه دوم در سال 2000 استفاده از عملیات شهادت طلبانه ابزار جهاد علیه این رژیم اشغالگر شد و زمانیکه رژیم صهیونیستی در قالب جنگ به حمله گسترده نظامی بر ضد نوار غزه دست زد، مقاومت اسلامی با بهره گیری از ظرفیت سلاح گرم و موشک و جنگ نامتقارن توانست تمامی معادلات را برهم زد و مانع اشغال مجدد غزه شود. اما امروز شاهد استفاده از ابزاری مدنی چون راهپیمایی بازگشت (30 مارس - روز زمین) در میدان مبارزه هستیم،که می تواند فشار و تاثیری به مراتب بالاتر از سلاح گرم و سرد داشته باشد تا جایی که افکار عمومی بیدار جهانیان را نسبت به مساله فلسطین تحریک و درگیر کند و جنایات جنگی و بشری رژیم صهیونیستی را بیش از پیش برای جهانیان نمایان سازد. با شروع راهپیمایی بازگشت در نوار غزه،آرمان فلسطین به وضعیت طبیعی خود بازگشت و این پیام را به دنیا ارسال کرد که علت اصلی بحران فلسطین آوارگی یک ملت و اشغال سرزمین آنها است و نه اختلاف مرزی و یا سیاسی و این اقدام مردم نه تنها یک حق طبیعی انها است که همزمان یک حق اکتسابی و قانونی نیز است که قطعنامه 194 بر آن تاکید دارد. این راهپیمایی در صورت گسترش می تواند رژیم صهیونیستی را در ابعاد سیاسی، حقوقی، نظامی وغیره با چالش های جدی روبرو کند و شرایط جدیدی بر این بحران حاکم سازد و آغاز گر انتفاضه ای جدید تحت عنوان بازگشت باشد. بنابراین در پژوهش حاضر سعی شده به تفصیل فرصت ها و تهدید های راهپیمایی بازگشت از منظر تئوری پخش و تسری و تاثیرات انقلاب اسلامی ایران بر ملت مظلوم فلسطین و رژیم صهیونیستی، مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

کلید واژه: راهپیمایی بازگشت،فلسطینیان،غزه،رژیم صهیونیستی، قعطنامه، انقلاب اسلامی ایران

پیشگفتار:

با شروع راهپیمایی بازگشت در نوار غزه در فروردین1397 ، ما شاهد تغییر موازنه حاکم بر بحران 100 ساله فلسطین اشغالی هستیم. رژیم صهیونیستی از همان اغاز تلاش داشت القا کند که فلسطین سرزمین بدون ملت برای ملتی بدون سرزمین و فرایند اعلام موجودیت اسرائیل در سرزمین فلسطین اخلاقی و برای نجات یک ملت! است. اما واقعیت این بود که این پروژه سیاسی با جنایت آواره سازی یک ملت و اشغال سرزمین آنها اغاز گردید. متاسفانه آرمان آزاد سازی فلسطین با گذشت زمان به علت خیانت و ناتوانی برخی رهبران سیاسی و امضای قرارداد اسلو([3]) در سال 1993 از آزادی همه سرزمین فلسطین از نهر تا بحر از لوث اشغالگران به اختلاف مرزی تبدیل شد و فلسطین به کرانه باختری و نوار غزه (یک پنجم سرزمین اشغالی فلسطین) محدود گردید که پس از 25 سال از امضای اسلو این سقف محدود نیز به فلسطینیان داده نشده است و امریکا از طریق معامله قرن سعی دارد بر این یک پنجم نیز معامله کند.. ولی با آغاز راهپیمایی بازگشت در نوار غزه، آرمان فلسطین به وضعیت طبیعی بازگشت و این پیام را به دنیا رساند که علت اصلی بحران فلسطین آوارگی یک ملت واشغال سرزمین آنها است. درخواست آوارگان فلسطینی برای بازگشت به سرزمین مادری خود (بخشهایی که اسرائیل موجودیت غاصبانه خود را در آن اعلام کرده است) نه تنها یک حق طبیعی است که یک حق اکتسابی و قانونی نیز است که قطعنامه 194 ([4]) بر آن تاکید دارد و سرکوب راهپیمایی مسالمت آمیز آوارگان فلسطینی از سوی نظامیان ارتش دشمن صهیونیستی از نگاه انسانی و قانون بین الملل یک رفتار سرکوبگرانه و وحشیانه است که جامعه بین المللی آن را بر نمی تابد.

امروز ملت همیشه مقاوم و بیدار فلسطین، عملا به دنیا نشان می دهد، حال که شما پس از 70 سال آوارگی قادر به بازگرداندن ما به خانه هایمان نیستید ما خود برای اجرای قطعنامه 194 اقدام می کنیم و انتظار داریم جهان نه از ما بلکه از اجماع بین المللی خود پشتیبانی کند. این راهپیمایی در صورت گسترش می تواند رژیم صهیونیستی را در ابعاد سیاسی، حقوقی، نظامی و غیره با چالش های جدی روبرو کند و شرایط جدیدی بر این بحران حاکم سازد.

چارچوب تئوری :

نظریه پخش([5]) یا اشاعه رفتارها یکی از نظریه های رایج در باب چگونگی انتشار نوآری ها و گسترش ایده ها و اندیشه هاست. تئوری پخش توسط "تورستن هاگراستراند" ابتدا در سال 1953 مطرح و سپس در سال 1968 در کتاب "انتشار فضایی فرآیند نوآوری" که در سوئد منتشر گردید، اصول تازه ای را در آن مطرح و سپس آن را بسط داد.([6]) هر چند نقطه آغاز کاربرد این نظریه در پدیده هایی کشاورزی و شیوع بیماری ها بود، اما کاربرد آن به سایر عرصه های فرهنگی نیز تسری یافت. درمجموع این نظریه گسترش هر نوع نوآوری فکری یا فیزیکی را تبیین می کند.

نتایج مطالعات هاگراستراند در کشورهای اروپایی و به ویژه آمریکا نظر بسیاری از جغرافی دانان و اندیشمندان را به خود معطوف داشت و این نظریه برای تبیین چرایی رخداد گسترش پدیده ها در حوزه ها و رشته های مختلف بکار گرفته شد.([7]) بطوری که رابرت مک کول جغرافی دان آمریکایی این نظریه را در باب خاستگاه جنگهای ویتنام،کوبا و ناآرامی های گتوهای سیاهان آمریکا بررسی نمود و خصوصیات این اعتراضات را با توجه به شرایط اجتماعی و محیطی این مناطق تحلیل کرد.([8])

ریچارد فرانسوا انتشار گسترده موزیک در آمریکا را از دیدگاه تئوری پخش فضایی مورد تحلیل قرار داده و معتقد است این موزیک در طی دوره هایی گسترش یافته و سراسر آمریکا را تحت تاثیر قرار داده است.([9])هاگراستراند چگونگی پذیرش یارانه های زراعی در بخش غربی سوئد و عدم پذیرش آن را در شرق این ناحیه مورد تحلیل قرار داد و روند تغییرات این پذیرش در طول زمان را با توجه به عامل فاصله مدلسازی نمود.

اشاعه یا پخش عبارتست از فرایندی که طبق آن، فرهنگی که علامت مشخصه جامعه است در جامعه دیگری به عاریت گرفته و پذیرش می شود. ([10])پخش، شامل انواعی چون جابجایی،سرایت و سلسله مراتبی است.لازمه پخش، جابجایی و انتقال فیزیکی فرد یا گروه حامل اندیشه است.([11]) پخش جابجایی ، پخش یک نوآوری یا یکی عنصر از فرهنگ می باشد که لازمه آن انتقال فیزیکی فرد یا گروه حاصل یک اندیشه است.

پخش سلسه مراتبی که در این نوع از پخش، پدیده ها و نوآوری ها در قالب سلسله مراتب و از طریق توالی منظم دسته ها و طبقات منتقل و گسترش می یابد. پخش سرایتی یا واگیردار که در مقابل پخش سلسه مراتبی است. در این پخش، گسترش عمومی ایده ها بدون در نظر گرفتن سلسه مراتب صورت می گیرد.([12])

مفهوم محوری مرتبط با نظریه پخش، پخش فضایی است. پخش فضایی فرآیندی است که به وسیله آن رفتار و نگرش مردم یا خصیصه های چشم انداز در نتیجه آنچه که قبلا در مکان به وجود امده است تغییر می یابد.([13]) لذا می توان گفت که پخش فضایی عبارتست از گسترش یک پدیده از کانون یا کانون ها ی اصلی در بین مردم که آماده پذیرش آن پدیده اند و این گسترش در طول زمان انجام می پذیرد. مسلما هرگاه یک پدیده اعم از اقتصادی،اجتماعی و فرهنگی در یک ناحیه فراگیر شده و دارای پیامدهای ویژه ای باشد، در صورت فراهم بودن شرایط لازم، آن پدیده به سایر نواحی، نفوذ و آنها را نیز تحت الشعاع خود قرار می دهد. پیترهاگت در تحلیل سیستم های ناحیه ای مراحل ششگانه حرکت و جریان شبکه ها، گره های ارتباطی، سلسله مراتب، سطح و نهایتا پخش در فضای جغرافیایی را با توجه به توالی کارکردهای آن مهم می داند، از دیدگاه پخش تغییرات در فضای جغرافیایی از یک یا چند مکان منشاء می گیرد و از طریق مسیرهای حرکت، گره های ارتباطی روی شبکه ها و یا در طول سطح جریان یافته به بخش های دیگر می رسد این مسیر تغییر در مکان و زمان به عنوان پخش در فضای جغرافیایی خوانده می شود.([14]) به عبارت دیگر سازمان فضایی تا جایی که از کنش های متقابل برهم تاثیر می گذارند توسعه می یابد و از این لحاظ که عوامل در طول زمان متغییر هستند میدان نمود سازمان های فضایی نیز تغییر می یابد و از زمانی به زمان دیگر ممکن است دگرگون شود.([15])

عوامل مؤثر در نظریه پخش :

اقای هاگراستراند شش عامل دخیل را در باب تئوری پخش یا انتشار مورد تحلیل قرار می دهد:

1. حوزه و محیط اولیه پدیده: اولین عامل حوزه و محیطی است که در آن پدیده پخش ایجاد می شود این محیط به لحاظ طبیعی یا محیطی ، انسانی یا اجتماعی دارای خصوصیات خاصی است.

2. زمان : دومین عامل زمان است که پدیده در طول زمان به مناطق دیگر گسترش می یابد. زمان می تواند روزها و سالها و به صورت دوره های جدا از هم باشد.

3. موضوع یا پدیده پخش: عامل سوم در نظریه تراوش به موضوع و پدیده باز می گردد. مسئله و رویدادی که از یک حوزه به مناطق دیگر نشر می یابد، می تواند نوآوری فنی و علمی، یافته های جدید کشاورزی و تولیدی، پدیده های اجتماعی چون رفتار، گویش، مدل لباس و امراض و بیماری های واگیر باشد.

4. مبداء پخش: پدیده هایی چون نوآوری و امراض از مکان هایی خاص و مبداء به دیگر حوزه های جغرافیایی انتشار می یابند. مبداء پخش دارای خصوصیات و شرایط خاص برای ایجاد تشکیل پدیده دارند که به دلیل مقبولیت مردمی به دیگر مناطق گسترش می یابد.

5. مقصد پخش: حوزه ها و مکان هایی که موضوع و پدیده پخش در طول زمان در آن گسترش یافته و بین مردم این مناطق پخش می شود.

6. مسیر حرکت پدیده: موضوع پخش در مسیرهای خاصی جریان می یابد و این مسیرها به دلیل داشتن شرایط خاص، پدیده پخش را به مقصد می رسانند.

پیروزی انقلاب اسلامی ایران نمونه بارز و موفق تئوری پخش و تسری:

شکی نیست که گسترش حرکت انقلاب اسلامی ایران و فراگیر شدن آن یک نمونه بارزی از موفقیت نظریه پخش به شمار می آید که در سطح منطقه و جهان قابل توجه است. این مورد بومی - منطقه ای نشان می دهد که قاعده تسری زمانی جواب می دهد که بر شناخت عمیق فرهنگی استوار باشد و با بکارگیری این قواعد داخلی که بخشی از اعتقادات راسخ اجتماعی شمرده می شود، اکثریت مطلق جامعه درگیر حرکت اجتماعی می گردد و این حرکت از بیرون دیگر قابل کنترل نخواهد بود.

همه می دانند که جرقه اصلی انقلاب اسلامی ایران در 19 دیماه 1356در قم زده شد و مردم مؤمن این شهر در اعتراض به مقاله رشیدی مطلق بر ضد امام خمینی(ره) به خیابانها ریختند ولی نیروهای امنیتی این اعتراض مردم را سرکوب کردند. مردم تبریز با هدایت روحانیت چهلم این شهدا را در این شهر برگزار و یاد آنان را گرامی داشتند که این مراسم نیز به خاک وخون کشیده شد. این اقدامات با سیستم چهلم که در فرهنگ شیعی و ایرانی ریشه عمیقی دارد استمرار یافت وشهرهای اصفهان، مشهد، اهواز، یزد،کرمان،کرمانشاه، شیراز و دیگر شهرهای ایران را وارد گردونه انقلاب کرد و پدیده قیام در همه ایران گسترش یافت و سیستم امنیتی از هم پاشید و سرانجام انقلاب اسلامی ایران در 22بهمن ماه 1357 به پیروزی کامل رسید.

امریکا با اعزام هایزر و فرستادگان متعدد دیگر در جریان انقلاب به ایران تلاش داشت تا این حرکت را مهار یا کند سازد اما نتوانست و علت اصلی این شکست این بود که امریکا فهم دقیقی از این حرکت اجتماعی نداشت و اساسا امکان تاثیر گذاری بیرونی بر این حرکت اجتماعی بومی وجود نداشت. شناخت

باورهای فرهنگی وبکارگیری آنها در جهت تامین خواست اجتماعی مهمترین علت موفقیت انقلاب اسلامی ایران به شمار می آید.

چرا راهپیمایی بازگشت شکل گرفت :

سیاست‌های استعمار اسکانی رژیم صهیونیستی در مصادره زمین و نهادینه سازی اشغال در سرزمین‌های اشغالی در سال 1967 به شکل اعتصاب گسترده و تظاهرات فراگیر بروز و نمایان گشت که در آن فلسطینیان و برای دفاع از زمین‌های خود شهدایی تقدیم کردند. از آن زمان تاکنون همه فلسطینیان این روز(30 مارس- روز زمین) را به عنوان بزرگداشت دفاع از زمین های اشغالی گرامی می دارند.

سیاستهای رژیم صهیونیستی در اعمال سرکوب، سیاست تبعیض نژادی، مصادره زمینها و ویران سازی روستاها، اخراج و کوچاندن فلسطینیان از سرزمین مادری شان مورد اعتراض قرار می گیرد.([16])در همین راستا هر ساله حرکت مردمی آوارگان فلسطینی به صورت کاملا مسالمت آمیز در قالب گرامی داشت حماسه دفاع از زمین در این روز برگزار می شود. امسال نیز چونان سنوات گذشته فلسطینیان ساکن نوار غزه و کرانه باختری و سرزمین های اشغالی 1948 در روز جمعه به مناسبت 42 امین سالروز زمین در جهت تحقق اجرای بند 11 قطعنامه 194 شورای امنیت سازمان ملل مبنی بر حق بازگشت آوارگان فلسطینی به موطن(زمین و خانه) خود و به منظور ابراز خشم و انزجار خود از تجاوزات دشمن صهیونیستی و توطئه های جدید آمریکا علیه مساله فلسطین (انتقال سفارت آمریکا به قدس و اعلام قدس به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی)، با حمل پرچم های فلسطینی و سردادن شعارهایی، ضمن تاکید بر پایبندی خود به حق بازگشت آوارگان فلسطینی به سرزمین خود، تجاوزات دشمن صهیونیستی از جمله قتل عام فلسطینیان، بازداشت آنان و یهودی سازی قدس و مسجد الاقصی در نوار غزه راهپیمایی کردند.

اما شرایط خاص مسئله فلسطین در حال حاضر و تحولات بین المللی رخ داده در باره شناسایی قدس از سوی ترامپ به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی و نیز استمرار محاصره ظالمانه مردم غزه موجب شد تا راهپیمایی امسال با سالهای گذشته تفاوت بسیاری داشته باشد. تا از این ابتکار عمل به نحو موثر تری در مقابل جنایات و قانون شکنی های رژیم صهیونیستی، مورد استفاده قرار گیرد و به یکباره بتوان از ظهور انتفاضه‌ای دیگر تحت عنوان العوده (بازگشت) نام برد. به عبارت دیگر رژیم صهیونیستی با رفتارهای مختلف زندگی فلسطینیان را به جهنمی تبدیل کرده است که برای آنان استمرار این وضع دیگر قابل قبول نیست و در چنین شرایطی مرگ از آن بهتر است. اینکه رژیم صهیونیستی اخیر اعلام کرده است حاضر است محاصره را محدود سازد یا اینکه سرمایه گذاری در غزه صورت گیرد ورونق اقتصادی در این

منطقه ایجاد کند دلالت بر تغییر فهم این رژیم از این بحران است.

البته با وجود اینکه این راهپیمایی نیز کاملاً مسالمت‌ آمیز بود نظامیان رژیم صهیونیستی با گلوله های جنگی و بمب های دودزا با آن برخورد کردند تا آنجا که با تداوم این اعتراضات تا کنون، بیش از 150 نفر شهید و قریب به 7000 نفر زخمی شدند که عمدتا از کودکان، نوجوانان،زنان و مردان مظلوم و بی دفاع فلسطینی اند([17]).سیاست رژیم صهیونیستی در به کارگیری مشت آهنین نه تنها نتیجه نداده است که باعث گسترش موج این اعتراضات شده است.

ویژگی های راهپیمایی بازگشت :

- تاکنون که است مستمر مبارزه روش یک بلکه نیست روز یک داشتن گرامی برای و روزه یک اتفاق یک موفق به استمرار چند ماهه شده است.

- بین سیاسی اختلافات از عبور توان که است جامع ملی اقدام یک بلکه نیست خاص گروهی به متعلق گروههای مختلف فلسطینی با سلایق خاص را دارد. بر پایه باورهای اجتماعی این اقدامی کاملا قانونی و مبتنی بر قطعنامه 194 سازمان ملل است که بر حق بر بازگشت فوری آوارگان به همه فلسطین تاکید دارد.

- در فلسطینی آوارگان حضور مناطق همه شامل بلکه نیست جغرافیایی منطقه یک به منحصر اقدام این نقاط مختلف است و شرط موفقیت آن گسترش این روش در میان فلسطینیان است.

- با امریکا متحده ایالات جدید طرح بویژه سازش های طرح هرگونه با مقابله نوعی به اقدام این عنوان معامله قرن است که تلاش دارد اشغال در مناطق 1948 و شهر قدس و حتی شهرکهای صهیونیستی نشین در کرانه باختری را قانونی سازد.

- حق و هویت این شده سعی سالها این طی در همواره که فلسطین ملت حقه حقوق از پاسداشت و حراست فراموش گردد.راهپیمایی بازگشت به عبارتی نوعی عملیات فعالسازی حافظه جامعه فلسطینی در جهت فراموش نکردن حقوق خود است.

- از و لگدمال او حامیان و دشمن سوی از سالها این طی که فلسطین آرمان و مساله اعتبار احیای اولویت خارج شده است و اکنون دشمن با کمک برخی بازیگران داخلی جهان عرب می کوشد هجمه جدیدی با

همان هدف را اغاز کند.

- و فلسطینی سلطه ،انروا سازمان،اسرائیل سوی از) غزه جانبه چند محاصره ابزار کشیدن چالش به مصر) و رهایی از وضعیت انفجاری مورد انتظار دشمن که با فاجعه آمیز کردن وضعیت انسانی، معیشتی درمانی، امدادی و آموزشی نوار غزه از جمله کاهش یا نبودن برق، فشارهای معیشتی وگسترش فقر و بیکاری می کوشند میان مردم این منطقه و گروه های مقاومتی مشکلاتی پدید آورند. معکوس کردن این وضعیت اسفبار و انتقال از حالت دفاع به هجوم یک اقدام انقلابی شمرده می شود که در جهت بن بست شکنی قابل تعریف است.

- می تعریف مقاومت کنار در که است همیشگی نیاز یک انقلابی مدنی های فعالیت ابتکار و تمرین شود. مبارزه مدنی، راهی جدید برای گسترش گونه های مبارزه با رژیم صهیونیستی است و تکثیر عرصه های مبارزه به ویژه آنهایی که مورد پسند غرب است می تواند رژیم صهیونیستی را بیش از پیش تحت فشار قرار دهد.

- حق و (میلیون سیزده مجموع از میلیون هشت) هستند فلسطین جامعه اکثریت فلسطینی آوارگان بازگشت مهمترین هدف آرمان فلسطین است.راهپیمایی بازگشت از لحاظ نظری توان بسیج اکثریت جامعه فلسطینی حول مهمترین هدف را دارد که با قاعده تسری باید تحقق میدانی پیدا کند.

چگونگی تعمیم راهپیمایی بازگشت:

بروز اهمیت و تأثیرگذاری مبارزه‌های مدنی و اجتماعی بدون هیچ‌گونه استفاده از ابراز و سلاح‌های گرم و ترس ازصهیونیست‌ها یکی از مهم ترین نتایج راهپیمایی بازگشت به شمار میرود. سه جنگ غزه در سالهای2008، 2012، 2014 ([18])علیرغم اینکه حماسه فراموش نشدنی ایستادگی و مقاومتی ملت تقریبا دست خالی فلسطین را به فعلیت در آورد اما هزینه سنگین اجتماعی و اقتصادی بر مردم مظلوم غزه تحمیل کرد. با گذشت سالها از این جنگ ها، رژیم صهیونیستی از بازسازی مناطق آسیب دیده ممانعت می کند و این شرایط نیروهای مقاومت را به سمت ابتکار گونه های جدیدی از مبارزه سوق می دهد که هزینه های آن کمتر از رویارویی مستقیم است.

شرایط ظالمانه بین المللی، همکاری بسیاری از رهبران عرب با امریکا، ومحدودیت امکانات مادی جریان مقاومت فلسطین این نیاز را بیش از گذشته مورد تاکید قرار می دهد. قابلیت های راهپیمایی بازگشت و

استمرار آن در چند ماه گذشته این مسئله را ثابت کرد که حماس و دیگر جریان‌های مقاومت باید بیش از گذشته به روش‌های مبارزاتی غیرمسلحانه و مدنی در کنار حفظ ساختار مقاومت مسلحانه روی آورند. امری که در پیشگیری از تحقق سازش و عادی‌ سازی روابط اعراب و رژیم صهیونیستی بسیار مهم و حیاتی است.

این روش مبارزه مدنی، می‌تواند ابزاری برای زنده نگه داشتن حق بازگشت آوارگان مورد استفاده قرار گیرد. یوسی بیلین معاون وزیرخارجه سابق رژیم صهیونیستی و یکی از شخصیت‌های مشهور در طراحی سازش اسلو در یادداشتی در روزنامه عبری زبان اسرائیل هیوم با ذکر پیامدهای تحولات راهپیمایی های نوارغزه نوشت فیصل الحسینی از رهبران فلسطینی سال 1995 به صهیونیست‌ها ابلاغ کرد که روزی خواهید دید که هزاران فلسطینی روانه نوار مرزی بین باریکه غزه و اسرائیل شده و بدون سلاح وارد اراضی اشغالی شده و با ارتش پیشتاز صهیونیستی مبارزه خواهند کرد و در این حال، جامعه جهانی سکوت خواهد کرد اما با افزایش شمار شهدا، آزادگان جهان مداخله کرده و دیگر ساکت نخواهند بود و اسرائیل دیگر کسی را در کنار خود نخواهد دید.([19])

این دیپلمات صهیونیستی همچنین تاکید کرد تظاهرات‌های بازگشت سلاح مخفی فلسطینیان است که ما از آن وحشت داریم، زیرا صدها نفر از آن‌ها در این تظاهرات جان خود را خواهند داد تا جهانیان را وادار به مداخله کنند و امروز پس از گذشت 25 سال، پیش‌بینی فیصل الحسینی محقق شد و ما باید خود را آماده کنیم. این گونه اظهار نظر مسئولان امنیتی صهیونیستی نشان می دهد که گسترش این پدیده تا چه حد می تواند به دشمن آسیب برساند و تسری این پدیده مهمترین راه تحقق این هدف است.

راهپیمایی (همبستگی)حیفا در حمایت از مردم غزه و راهپیمایی (رد التحیه علی حیفا) در غزه و سپس شهر ناصره و رام ا نشان داد که کنش و واکنش معنی دار می تواند به گسترش این پدیده در سرزمین های اشغالی 1948 و کرانه باختری و حتی در میان آوارگان خارج از سرزمین فلسطین کمک کند.([20])

همه می دانند که در کرانه باختری و نوار غزه 32 اردوگاه آوارگان فلسطینی وجود دارد(24 در کرانه و 8 در غزه) که نام گذاری راهپیمایی به نام تک تک آنها بی پاسخ نخواهد بود. وجود سه میلیون آواره فلسطینی در سرتاسر جهان نیز یک ظرفیت است که می توان آن را به کار گرفت. متاسفانه بجز انجمن آوارگان فلسطینیان قاره اروپا، فلسطینیان تشکل آنچنانی در غرب ندارند ولی اگر تلاشی در جهت ایجاد این تشکل ها در سطوح ملی اروپا و امریکا صورت گیرد و هرکدام در یک هفته راهپیمایی بازگشت برگزار نمایند دشمن در خانه حامیان اصلی خود یعنی در غرب تحت فشار اخلاقی، سیاسی و رسانه ای قرار خواهد گرفت. البته ایجاد این تشکل ها فی نفسه یک سرمایه گذاری بجا در جهت استفاده در زمان مناسب

نیز خواهد بود.

جالب اینجاست که صهیونیزم از طریق ایجاد اینگونه تشکل ها و جمع کردن آنها در 22 اجلاس از سال 1897 تا 1945 توانست اسرائیل را با کمک غرب ایجاد کند و فلسطینیان با همان روش می توانند صهیونیزم را با افزایش فشار و بحران مواجه سازند. درخواست دیدار مسئولان امنیتی مصر با اقای اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس و فراهم کردن هلیکوپتر برای جابجایی و تحقق این منظور و انعکاس پیشنهاد اسرائیل برای رفع بسیاری از تحریم ها در مقابل توقف این راهپیمایی نشان از درستی مسیر انتخابی مردم غزه است. به نظر می رسد راهپیمایی بازگشت یک انتخاب عاشورایی است. درست است که تا کنون تعداد زیادی شهید یا زخمی شدند اما این مظلومیت ها موجب بیداری بسیاری در جهان اسلام و در غرب شده است و شاید به این دلیل است که این راهپیمایی نیازمند یک پیوست رسانه ای مکمل است تا اهداف خود را تحقق دهد.

تهدید های راهپیمایی بازگشت برای رژیم صهیونیستی :

- جدی مانع و کند می تحمیل صهیونیستی رژیم آینده و امنیت بر را مخربی تاثیرات و جدید چالشی در روند معامله قرن و عادی سازی روابط با این رژیم ایجاد می‌کند. نوارغزه با این ابتکار این پیغام را به صهیونیست‌ها مخابره نموده است که چالش امنیتی صهیونیست‌ها حتی با گسترده شدن توان پدافند موشکی گنبد آهنین و تخریب تونل‌های مقاومت همچنان پابرجاست و گزینه‌های گوناگونی برای به چالش کشیدن امنیت مرزهای سرزمین‌های اشغالی وجود خواهد داشت.

- تحلیلگران ،است شده گرفتار تظاهرکنندگانی با برخورد در اسرائیل ارتش که تنگنایی درباره معتقدند که شیوه و رویکردی که گروههای فلسطینی در پیش گرفته اند و قرار گرفتن زنان و کودکان در صدر تظاهرکنندگان بر نابرابری واکنش جهانی تاکید می کند و نیز نگاهها به روایت قهرمانانه فلسطینی دوخته می شود. گروههای فلسطینی، نبرد و رویارویی را ازسطح نظامی که موازنه های قوا به شکل واضح به نفع رژیم صهیونیستی است به سطح غیرنظامی و آگاهی بخشی و روشنگرانه تغییر داده اند.

- تظاهرات این اند آورده ایمان دارند اختیار در که نرمی قدرت به قبل از بیشتر ها فلسطینی مسالمت آمیز تا حد زیادی زرادخانه تسلیحاتی بسیار بزرگی را که اشغالگران در اختیار دارند منزوی کرده است، گزینه های استفاده از زور شاید در رویارویی با پنج هزار تظاهرکننده قابل استفاده باشد ولی تاثیر آن در مقابل ۲۰۰ هزار تظاهرکننده بسیار ضعیف می شود.

v بوده موفق فرسایشی حالت یک در اسرائیل ارتش کردن وارد در فلسطین مردم آمیز مسالمت جنبش است، به طوری که ارتش این رژیم تمام تمرینات و رزمایش‌های نظامی را که در طول روزهای گذشته برگزار می‌کرد، متوقف کرده و همچنین کار ساخت دیوار امنیتی برای مقابله با تونل‌های مقاومت را به حال تعلیق درآورده است، همچنین باید به ادامه حالت آماده باش ارتش رژیم اشغالگر در جبهه شمالی اشاره کرد که طرح‌های تمرینی و رزمایشی آن را متوقف کرده است. جابجایی تظاهرات در طول مرز غزه با سرزمینهای اشغالی 1948 حجم نیروی بیشتری از دشمن را درگیر این فرایند ساخته است.

v علیه محکومیت از موجی ،کرده جلب خود به را جهانی توجهات اینکه بر علاوه راهپیمایی این اقدامات اخیر صهیونیست‌ها را در کشورهای مختلف به همراه داشته و حتی متحدین رژیم صهیونیستی را مجبور به اتخاذ موضع منفی کرده است، نگرانی‌های گسترده‌ای را در میان ساکنان بیگانه و مسئولین تل‌آویو پدید آورده است.

v به جمعیتی بمب انفجار نگران شدت‌به ،اول درجه در صهیونیستی سردمداران و ها‌نشین ‌شهرک معنای عبور فلسطینی‌های خشمگین از مرزها و ورود سیل راهپیمایان هستند. در این صورت، صهیونیست‌ها گزینه بازداشت‌های گسترده یا کشتار دسته‌جمعی فلسطینی‌ها را در پیش دارد که هر دوی آنها هزینه‌های بسیاری برای این رژیم در بر دارد.

v هستند مجهز ها‌سلاح انواع به ها‌آن امر تحت های‌گردان و مقاومت های‌جنبش ،اینکه دیگر نکته و قادرند از نقطه صفر مرزی تا حیفا را زیر آتش بگیرند.از طرفی، فاصله چندانی میان نوار غزه و کرانه باختری نیست و چنانچه دو میلیون فلسطینی ساکن غزه تصمیم بگیرند فاصله اندک میان نوار غزه و کرانه باختری را طی یک راهپیمایی پر کنند و همزمان، موشک‌های گردان‌های مقاومت برای حفاظت از جان معترضین شلیک شوند، پیش‌بینی نتیجه کار دشوار نیست. اگر اعتراضات مرزی به ورود جمعیت خشمگین منتهی نشود، نگرانی بعدی رژیم کودک کش صهیونیستی از تبعات جانبی آن مثل تأمین امنیت شهرها و شهرک‌ها از گزند بادبادک‌های آتشین است. این در حالی است که بنا به اذعان شبکه های خبری اسرائیلی، تلاش‌های این رژیم برای مقابله با بادبادک‌های آتشین با شکست مواجه شده و کار به تشکیل یگان های ویژه برای ساقط کردن بادیادکها و فنس برها رسیده است که ممکن است در آینده و در پرتو ابتکارات مبارزاتی این واحدها توسعه یابد.([21])

v که فلسطین موضوع به نسبت اشغالی های‌سرزمین در ایدئولوژیک و حزبی های‌کشمکش مجدد احیای باعث افزایش درگیری‌ها میان گروه‌های سیاسی و نخبگان صهیونیست در مورد مصالح و منافع این رژیم

شده است.

v همین .است تردید و تزلزل دچار غزه نوار با تعامل نحوه در صهیونیستی رژیم کابینه استراتژی موضوع باعث شده برخی از وزرای ارشد وابسته به جریان افراط گرا در داخل سرزمین‌های اشغالی خواستار تغییر سیاست اسرائیل در قبال نوار غزه شوند. صدور مجوز برای احداث بندر و فرودگاه در نزدیکی سواحل غزه بخشی از این تحولات است. این موضوع را "یسرائیل کاتس" وزیر اطلاعات و حمل و نقل رژیم صهیونیستی مطرح کرده و تعداد دیگری از وزرا نیز از این درخواست حمایت کرده‌اند.

v و کشته ادامه.است شده نگران خود ای‌منطقه موقعیت افت به نسبت پیش از بیش صهیونیستی رژیم زخمی شدن فلسطینی‌ها در نتیجه این راهپیمایی افزایش فشار بر رژیم‌های عربی از سوی افکار عمومی را به دنبال داشته و بر قدرت مانور آن جهت عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی تاثیر منفی می‌گذارد.

v مشارکت های‌زمینه و دهد می قرار فشار تحت را صهیونیستی دشمن با روابط سازی عادی روند استراتژیک علنی بین اسرائیل و رژیم های عربی را به شکست می‌کشاند. رژیم‌های مذکور قبل از توافق برای حل درگیری‌های فلسطینی - صهیونیستی به سختی می‌توانند این مشارکت را علنی کنند.

v فلسطینی هویت فاقد المللی بین افکار در را فلسطین تا اند کرده تلاش سال هفتاد ها صهیونیست معرفی کنند و پروژه دولت یهودی نیز در همین چارچوب ارائه شده است اما راهپیمایی بازگشت در واقع با تاکید بر هویت فلسطینی این سرزمین هویت جعلی دولت یهودی را هدف قرار داده است.

فرصت های راهپیمایی بازگشت برای فلسطینیان:

v ها تلویزیون قاب و ها رسانه دوربین که است فلسطینی راهبردی تهاجم یک بازگشت های راهپیمایی را در سرتاسر جهان به خود معطوف کرده ورژیم صهیونیستی هم در مقابله با آن شکست را متحمل شده است.

v و نیروها وحدت برای فلسطینی جامعه در فرصت یک عنوان به تواند می بازگشت راهپیمایی استمرار بسیج ظرفیت ها تلقی شود. وحدتی که هدف آن مبارزه با اشغالگران در ابعاد مختلف برای پایان دادن به اشغال 70 ساله فلسطین باشد. تحلیلگران بر این باورند که استمرار این راهپیمایی ها می تواند موجب وحدت جامعه فلسطین حول محور مقاومت و مبارزه شود. خصوصا اگر به کرانه باختری نیز سرایت کند تهدیدات امنیتی گسترده تری برای رژیم صهیونیستی در بر خواهد داشت.

v راهپیمایی می تواند فرصت جدید و کارآمد برای شکستن بن بست ها در صحنه فلسطین باشد. راهپیمایی هایی که بسیاری از نیروهای مقاومت را نا امید و به سمت سستی و ضعف در مبارزه کشانده بود اما مردم فلسطین و جوانان غزه با گام نهادن به میدان، صفحه جدیدی از مقاومت را گشوده اند که می تواند در صورت استمرار دست آوردهای بی شماری را برای جامعه فلسطین به ارمغان آورد.

v این راهپیمایی در برخی از زمانی که شود می برگزار رژیم رهبران عربی های مانند عربستان، امارات متحد عربی در مسیر عادی سازی روابط با اشغالگران سرزمین فلسطین حرکت کرده و از حقوق مشروع صهیونیست ها در سرزمین فلسطین سخن به میان می آورند و مباحثی چون وطن جایگزین در سینا و اردن برای جامعه فلسطین را مطرح می سازند.

v این راهپیمایی در واقع خیانت رهبران عرب به آرمان فلسطین و مقدسات اسلامی آشکار را می سازد که در چارچوب قرارداد نهایی امریکا برای یکسره سازی مساله فلسطین،رفتار می کنند.البته مواضع خیانت بار برخی رژیمهای عربی با واکنشهای اجتماعی متعددی روبرو است که این پدیده نیز با بازداشت و سرکوب مواجه شده است و این واکنشها فضای نا مناسبی برای ادامه این سیاستها فراهم ساخته است.

v این راهپیمایی می تواند تحولات به نسبت را جهان عمومی افکار و سازد حساس فلسطین فضای بین المللی را علیه اسرائیل بسیج سازد. خصوصا که اسرائیل در سطح بین المللی با چالش های متعددی مانند جنبش BDS یا جنبش تحریم اسرائیل روبرو است که هر روز ابعاد بیشتری پیدا می کند.

v راهپیمایی پر موجب بازگشت گسل های گروه میان در اختلاف های گسل شدن صفوف و شده فلسطینی مختلف آن ها را فشرده تر کرده است. با این ابتکار عمل، پروژه فاصله انداختن بین مردم و مقاومت با شکست مواجه شده و مردم فلسطین نه تنها به دلیل تحریم ها و کمبودها، رهبران مقاومت را تحت فشار نمی گذارند، بلکه خود نیز آمادگی دارند تا در تشدید مبارزه گام برداشته و در هر اقدام شهادت طلبانه ای مشارکت جدی نمایند.سران صهیونیست در این توهم به سر می برند که محاصره زمینی، هوایی و دریایی غزه، حماس را در شرایطی قرار می دهد که برای شکستن حصر و تأمین معاش مردم، سلاح را زمین خواهد گذاشت و به آتش بس دائمی با اسرائیل تن خواهد داد. دولت های صهیونیستی در این سال ها منتظر بودند مردمی که در محاصره کامل طولانی مدت قرارگرفته اند، گروه های مقاومت را وادار به پذیرش شرایط دشمن نمایند اما برخلاف توقع تل آویو، جنبش ها و گردان های جهادی نه خود به رها کردن مقاومت مسلحانه در برابر اقدامات ارتش دشمن تن دادند و نه از سوی مردم مظلوم غزه برای پذیرش شرایط رژیم اسرائیل تحت فشار قرار گرفتند.

- جهانی های محکومیت سیل از که است امری المللی بین کار دستور صدر به فلسطین مسئله بازگشت علیه رژیم صهیونیستی وتصمیمات بین المللی علیه آن قابل رویت است.

- بخشی آگاهی برای روانی جنگ مرکزی صحنه (اینترنتی) مجازی های شبکه در راهپیمایی این بازتاب و روشنگری است، رژیم صهیونیستی به این مسئله اذعان دارند که تعداد بالای شهدا و مجروحان فلسطینی در راهپیمایی بازگشت سبب می شود تا افکارعمومی جهانی نگاه منفی به این رژیم کودک کش داشته باشند.

- با روابط سازی عادی سمت به اسلامی کشورهای برخی و عربی کشورهای پرشتاب حرکت کردن متوقف رژیم صهیونیستی.

- موجب و ها فلسطینی زیان به اشغالگر دولت تشکیل که شد یادآور جهانیان به را حقیقت این رنج‌ها و جراحت‌های آنها بوده و تمام طرح‌های سازش و حذف نتوانسته است این حقیقت را از بین ببرد، بلکه سبب تقویت پیام‌های ثبات و پافشاری بر سرزمین فلسطین شده تا ادعای حل مسئله آوارگان از طریق دادن سرزمین به فلسطینی‌ها در سینا ی مصر و دور کردن نگاه فلسطینیان از اراضی اشغالی 1948 را از بین ببرد.

- المللی‌بین های‌رسانه در اخیرا ،غزه انسانی و اقتصادی اوضاع و غزه نوار بر مجدد تمرکز مطالب زیادی در این خصوص مطرح شده که بر مواضع بسیاری از طرف‌های بین‌المللی تاثیرگذار بوده و آنها خواستار بهبود اوضاع نوار غزه شده‌اند.

- صهیونیستی رژیم به دهی امتیاز رد بر تأکید برای بازگشت های‌راهپیمایی اینکه به توجه با برای حذف حق بازگشت آوارگان طراحی شده، این رویکرد می‌تواند فضای داخلی مناسبی را ایجاد کرده و راه را بر اجرای معامله قرن ببندد که یکی از مهم‌ترین بندهای آن چشم پوشی از حق بازگشت آوارگان فلسطینی است،. این موضوع فرصت مانع‌تراشی حماس در مسیر تلاش‌های آمریکا و برخی رژیم‌های منطقه جهت سوء استفاده از اوضاع اقتصادی و انسانی غزه برای اجرای این معامله را فراهم می‌کند.

نکته مهم در این میان آن است که فلسطینی‌های ساکن غزه این تهدید را به یک فرصت استثنایی تبدیل کرده اند و به یک ابتکار عملی جدید روی آوردند که می توان آنان را آغاز کننده انتفاضه جدیدی تحت عنوان العوده (بازگشت) دانست. ابتکار آنان این بود که دشمن را برای هدفی بلندتر و استراتژیک‌تر

از رفع محاصره تحت‌فشار قرار دهند که بر این اساس، سلسله راهپیمایی‌های بازگشت به‌منظور به شکست کشاندن توطئه معامله قرن شکل گرفت.معامله قرن که واسطه‌گری و عاملیت طیفی از کشورهای غربی، عربی و صهیونیست‌ها را به دنبال داشت، با هدف زدن تیر خلاص بر پیکره مقاومت طراحی شد ولی مجموع اعتراضات گسترده و جان‌فشانی‌های فلسطینی‌ها، حتی مانع از پذیرش آن از جانب تشکیلات خودگردان شده، چه رسد به مردم سازش‌ناپذیرغزه.نقطه آغاز این طرح، انتقال سفارتخانه امریکا به بیت‌المقدس در روز نکبت بود.

اما گروه‌ها و جنبش‌های مقاومت با همراهی مردم اجازه ندادند بازگشایی سفارت آمریکا به یک موج تبدیل‌شده و عملاً قدس به پایتخت رژیم غاصب صهیونیستی تبدیل شود و بالاخره اینکه مدل مقاومت فلسطینی‌ها، به بازوی اقتدار و دست برتر عدالت‌طلبان و آزادی خواهان تبدیل‌شده و به یقین، روزی خواهد آمد که فروپاشی هیمنه صهیونیست‌ها به‌عنوان ثمره جهاد خستگی‌ناپذیر مجاهدان و بازگشت حقیقی به سرزمینشان را فراهم خواهد کرد.

نتیجه گیری :

گروه‌های مقاومت فلسطینی باید با درک اهمیت راهپیمایی بازگشت، در کنار حفظ و تقویت مبارزات نظامی مسلحانه دست به ابتکاراتی برای مبارزه‌های مدنی و غیرنظامی برای به بن‌بست کشاندن سیاست‌های امنیتی و نظامی رژیم اشغالگر بزنند. واکنش وسیع رسانه‌های گوناگون بین‌المللی به کشتارهای صهیونیست‌ها در سرکوب راهپیمایی بازگشت اهمیت روش مبارزات مدنی را دو چندان می‌نماید.

واکنش سرکوب‌گرانه و خونین رژیم صهیونیستی به این راهپیمایی باعث شد تا مسئله‌ی فلسطین طی روزهای اخیر، دوباره در میان خبرهای مهم رسانه‌ها دیده شود و فشار افکار عمومی بر این رژیم افزایش یابد و تصمیم ترامپ برای ضربه زدن به آرمان فلسطین از طریق مطرح کردن معامله قرن به تاخیر بیفتد. انتفاضه العوده (بازگشت) سومین قیام همگانی است پس از انتفاضه های سنگ، چاقو و اسلحه گرم است. افزون بر این، امروز زمان آن انتفاضه گسترده مردمی در مرزها برای بازپس گیری حقوق شان، که توسط اسرائیل سلب شده، فرا رسیده است. یکی از دستاوردهای مهم راهپیمایی بازگشت، نمایان شدن اهمیت مبارزه مدنی است. نقطه قوت رژیم صهیونیستی توان فوق العاده امنیتی ونظامی آن است و انتخاب شیوه جدید مبارزه نا متقارن این رژیم را آسیب پذیر می سازد.

درست است که بیش از یکصد و پنجاه نفر شهید و هزاران نفر زخمی شدند، ولی ما با دشمنی جنایتکار طرف

هستیم و باید با اشغالگری بجنگیم و با تمام وسایل و ابزارها در برابر آن مقاومت کنیم و شکی نیست که هزینه‌های رویارویی و مقابله کمتر از هزینه‌های تسلیم است، مقابله و رویارویی در حال حاضر بهترین و مناسبترین گزینه برای کاهش خطر وجودی است که ملت فلسطین را تهدید می‌کند.

راهپیمایی‌های بازگشت نقطه عطفی در مبارزات مستمر ملت فلسطین در طول سالیان گذشته و امتداد حالت رویارویی و نبرد با اشغالگران اسرائیلی و نیز فرصتی برای احیای روحیه عربی و اسلامی در قبال مسئله محوری و مرکزی یعنی مسئله فلسطین است که در نتیجه مناقشات و درگیری عربی - عربی دچار حالت پسرفت شده بود.

حتی اگر برخی نتایج در آینده نزدیک همچون شکستن محاصره نوار غزه محقق شود، با این حال ادامه راهپیمایی‌های بازگشت یک نیاز ضروری و اساسی بزرگ است و تقویت مرحله مبارزاتی که بتواند تمام طرح‌های حذف مسئله فلسطین را با شکست روبرو کند و خسته کردن رژیم صهیونیستی و وارد کردن آن در یک حالت فرسایشی و افزایش هزینه‌های اشغال فلسطین بر این رژیم، آن را وادار به عقب نشینی خواهد کرد همانطور که در سال 2000 ([22])در لبنان و سال 2006([23]) در غزه انجام داد و از این مناطق عقب نشینی کرد.

ساکنان مردم مظلوم غزه در چارچوب کیفر دستجمعی در یک زندان رو باز، بیش از 11 سال است که در محاصره غیر عادلانه و غیر قانونی و ضد بشری به سر می برند. این درحالی است که ساکنان باریکه غزه در همه نیازهای خود به خارج وابسته‌اند و خود نمی‌توانند نیازهای غذایی، دارویی و... خویش را برآورده نمایند. الان ساکنان این منطقه می‌گویند این محاصره را که همه دولت‌ها نیز آن را ظالمانه و غیرقانونی می‌دانند، خود برمی‌داریم.

حال پرسشی مطرح می شود که واقعا چه نهاد یا قانونی به رژیم صهیونیستی اجازه داده است تا دور سرزمین غزه و کرانه باختری دیوار سیم خاردار یا دیوار بکشد و ارتباط آنان با جهان خارج را قطع نماید. فلسطینی‌ها می‌گویند این دیوارها و حصارهای ظالمانه و غیرقانونی را خود برمی‌دارند دیواری که جمعیت غزه و کرانه را از اقوام و خویشاوندان خود جدا می‌کند. به حرکت در آوردن کشتی آزادی از مبدا غزه نیز در این راستا قابل تعریف است. منطق فلسطینی در راه اندازی انتفاضه بازگشت،کاملا انسانی و در عین حال کاملا هوشمندانه است. به طور خلاصه انتفاضه بازگشت کاملا منطبق بر مقررات بین المللی است و این ویژگی کمک می کند تا تعارضات رفتاری این رژیم و حامیان بین المللی آن را نمایان سازد.

منابع :

1. اسپریگنز، توماس(1365) فهم نظریه های سیاسی، ترجمه فرهنگ رجایی، تهران ،آگاه

2. اسپوزیتو،جان(1391) انقلاب ایران و بازتاب جهانی آن، ترجمه محسن مدبرشانه چی، تهران

3. برزگر، ابراهیم(1383) نظریه پخش و بازتاب انقلاب اسلامی ایران،حقوق و سیاست، شماره8

4. برزگر، ابراهیم(1391) نظریه های بازتاب جهانی انقلاب اسلامی ایران، تهران، دانشگاه امام صادق A

5. شکویی، حسین (1377) اندیشه های نو در فلسفه جغرافیا، تهران، گیتا شناسی، جلد اول

6. شکویی، حسین (1375) جغرافیای ترکیبی نو، ترجمه شاپور گودرزی نژاد، تهران، سمت

7. جردن،تری- راونتری،لستر(1380) مقدمه ای بر جغرافیای فرهنگی،ترجمه سیمین تولایی و محمد سلیمانی، تهران پژوهشگاه فرهنگ و هنر ارتباطات

8. رضوانی، علی اصغر(374) جغرافیا و صنعت توریسم، تهران انتشارات دانشگاه پیام نور

9. صفاتاج، مجید (1391) دانشنامه فلسطین، نشرفرهنگ اسلامی

10. Hagerstrand , T. (1968). Innovation Diffusion as a Spatial Process university of Chicago Press.

11. www.qodsna.com

12. www.farsnews.com

13. www.mehrnews.com

14. www.mashreghnews.ir

15. www.isna.ir

www.farsi.palinfo.com

([1]) - استاد دانشگاه مطالعات جهان دانشگاه تهران و کارشناس ارشد مسائل خاورمیانه

([2]) - کارشناس ارشد روابط بین الملل و عضو هیات تحریریه خبرگزاری قدسنا

([3]) - پیمان اسلو یا قرارداد اسلو،یا بیانیه اعلام اصول اولویت‌های موقت دولت خودگردان یا بیانیه اعلام اصول، اولین توافق مستقیم ساف با اسرائیل محسوب می‌شود. این پیمان در پی انتفاضه اول فلسطین منعقد شد. این قرارداد گزینه مذاکرات را در مقابل مقاومت خلق کرد و زمینه تشکیل دولت خودگردان را فراهم نمود.

([4]) - قطعنامه های سازمان ملل درباره حق بازگشت و تعیین سرنوشت در این خصوص 14 قطعنامه به شماره های 194، 394، 1604، 2154، 2452، 2649، 2672، 2787، 2792، 2955، 3070، 3089، 3236، 3246 صادر کرده است. سازمان ملل در این قطعنامه ها بخصوص قطعنامه 194 بر حق بازگشت آوارگان به فلسطین و تشکیل کمیته ای برای دادن گزارش به سازمان ملل در این خصوص و درباره پایبندی به آتش بس و عدم هتک حرمت به مقدسات در قدس شریف تاکید کرده است.

([5]) . Diffusion

([6]) . Hoger Strand

([7]). شکویی،:1364:111و 112

([8]) .McColl,1973;114

([9]) .Francaviglia,1973;90

([10]) .پانوف،113:1368

([11]). جردن و راونتری ،162:1380

([12]) . جردن و راونتري :162-160-1380

([13]) . Morrill,1998;7

([14]) . Haggett,1988

([16]) . http://palpedia.maarefefelestin.com/index.php?title

([17]) .www.qodsna.com

([18]) - جنگهای 22 روزه – 8 روزه – 51 روزه نامگذاری شده است.

([19]) . https://farsi.palinfo.com/12779

([20]) . http://qodsna.com/fa/312048

([21]) . https://www.mashreghnews.ir/news/870739

([22]) - 25 می سال 2000 یادآور اولین پیروزی قطعی مقاومت لبنان در مقابل رژیم صهیونیستی آغاز زنجیره پیروزی‌های این حزب مردمی و مومن و آغاز سراشیبی زوال برای دشمن اسرائیلی بود، در نتیجه

آن ارتش رژیم صهیونیستی پس از 22 سال اشغال، از مناطق جنوب لبنان عقب‌نشینی کرد، این عقب‌نشینی به دلیل حملات سخت مقاومت اسلامی لبنان، حزب ا، صورت گرفت.

([23]) - جنگ ۳۳ روزه یا تموز صفحه‌ای درخشان است که ملت لبنان آن را نگاشت و مقاومت به رهبری حزب‌ا آن را امضا کرد. جنگی که اسرائیل علیه لبنان به راه انداخت تا ثابت کند ارتشی شکست‌ناپذیر دارد، اما در نهایت با شکست و ناامیدی از آن خارج شد. جنگی که نقطه‌ای سیاه در تاریخ تجاوزگری رژیم غاصب صهیونیستی محسوب می‌شود.